

R I K S L Ö N N S N E M N D A S kjennelse av 25. mai 1965
i sak nr. 5/1965

Norsk Arbeidsgiverforening og
Redernes Arbeidsgiverforening

på den ene side

og

Norsk Styrmandsforening

på den annen side

i samband med indeksregulering.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann
Arbeidsdirektør Reidar Danielsen
Professor Ole Myrvoll
Direktør i NAF Trygve Kleppe
Sekretar i LO Thorleif Andresen
Direktør Helge Øi
Bestyrer Ole Tennfjord.

De to siste er utpekt av partene i tvisten. På arbeidsgiversiden voterer Kleppe og på arbeidstakersiden Tennfjord.

Partene møtte for lønnsnemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand i møte 25. mai 1965. Etter at saken var drøftet for lukkede dører avsa Lønnsnemnda

k j e n n e l s e:

I overenskomsten mellom NAF/RAF og Norsk Styrmandsforening for førere i lokalfart, førere i oljefart og styrmenn i innenriksfart, som gjelder fra 1. mai 1964 til 31. mars 1966, er det inntatt indeksbestemmelse hvoretter Norsk Styrmandsforening i tilfelle stigning og Norsk Arbeidsgiverforening i tilfelle fall på minst 5 poeng i forhold til indekstallet 115,6, kan kreve opptatt forhandlinger om re-

gulering av lønninger som er fastsatt i kroner og øre.

Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks viste at indekstallet pr. 15. februar 1965 (offentliggjort 15. mars) var nådd 120,8. Det har vært ført forhandlinger mellom partene den 19. februar og 24. mars 1965. Sistnevnte dato møtte partene for Riksmeklingsmannen. Enighet ble ikke oppnådd.

Twisten ble ved lov av 14. mai 1965 henvist til behandling av Rikslønnsnemnda.

Indeksbestemmelsene i overenskomstene mellom denne saks parter er likelydende med den indeksbestemmelse som ved Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 ble gjort til en del av tariffoppgjøret 1964 mellom NAF/ og LO for vårfagene, og som gjelder tilsvarende i de aller fleste tarifforhold.

Under drøftelsene i "Kontaktutvaøet" hvor det deltar representanter fra Regjeringen, LO, NAF og bøndernes og fiskernes organisasjoner, ble det lagt vekt på å finne en løsning slik at en unngår ytterligere indeksoppgjør i 1965. Det var forutsetningen at det resultat som LO og NAF kom frem til skulle tilpasses alle tariffavtaler med samme indeksbestemmelse og hvor enten LO eller NAF er direkte tariffpart.

Etter at hovedorganisasjonene var blitt enige om en ordning for indeksoppgjøret, ble det også ført forhandlinger mellom NAF/RAF og Norsk Sjømandsforbund og Norsk Losforbund. NAF/RAF ble enige med disse forbund om et indeksoppgjør gående ut på et indekstillegg for voksne månedslønnede arbeidstakere på kr. 51,- pr. mnd. og fordelt med kr. 41,- pr. mnd. på hyresatsene og kr. 10,- pr. mnd. på kostgodtgjørelsessatsene, med virkning fra og med 22. februar 1965. Man ble også enige om at det generelle innebyggede tillegg, som etter Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 skulle gis fra 1. april 1965, ble fremskutt til å gjelde fra og med 22. februar 1965.

Overtidssatsene ble tilsvarende forhøyet ved at disse etter hyreforhøyelsen ble fastsatt til samme brøkdel av hyresatsene

som för hyrereguleringen (d.v.s. hverdagssatsene 1/170 av hyresatsene, helligdagssatsene det dobbelte.)

Gjennom forhandlinger mellom NAF/RAF og Norges Skipsførerforbund og Det norske maskinistforbund for henholdsvis skipsførere i kystfart og maskinister i innenriksfart ble det enighet om indeksoppgjør etter samme retningslinjer som i avtalene med Norsk Sjømandsforbund og Norsk Losforbund.

Norsk Styrmandsforening er for de avtaler denne tvist omfatter tilbudt det samme oppgjør som for de øvrige sjömandsorganisasjoner.

Norsk Styrmandsforening har gitt uttrykk for at de er innforstått med å godta NAF/RAF's tilbud om tillegget på hyren. Derimot kan Norsk Styrmandsforening ikke godta de overtidssetser som er tilbudt. Foreningen har fremholdt at når man først baserer seg på å legge hovedoppgjøret mellom NAF/og LO til grunn, må dette gjøres gjeldende for alle tariffsetser.

Indeksoppgjøret mellom NAF og LO ga som resultat et tillegg på 26 öre på ordinær timebetaling. For arbeidere i land går bestemmelsene om overtidsbetaling ut på at disse arbeidere for de to første timer skal ha et tillegg til ordinær timefortjeneste på 35%, og for de øvrige et tillegg på 50%. Tillegget på helligdager er 100%. Dette innebærer at arbeiderne i land ved dette indeksoppgjør får et tillegg på 35 öre for de to første overtidstimer, 39 öre for overtidsarbeid utover 2 timer og 52 öre på helgedag og lördags ettermiddag.

Foreningen fremholder at overtidstillegget på hverdager må bli det samme kr. 0,35 for de overenskomster denne sak gjelder, som det arbeidere på land har fått ved dette oppgjöret. Videre må tillegget på söndager settes til kr. 0,70 i overensstemmelse med de regler som gjelder i nærværende overenskomster.

indeks /

Det er ikke noe grunnlag for ved dette oppgjør å beregne tillegget til overtidssatsene med 1/170 av tillegget på hyresatsene. Denne brøk har sin årsak i forhold som intet har med dette oppgjør å gjøre.

Foreningen har videre vist til at i indeksoppgjøret for hvalfangsten hvor de tre sjømannsorganisasjoner forhandlet sammen med Hvalfangstens Arbeidsgiverforening, ble Styrmandsforeningens syn med hensyn til overtidstillegget akseptert av Hvalfangstens Arbeidsgiverforening og godtatt av såvel Sjømandsforbundet som Maskinistforbundet.

RAF/NAF har i det vesentlige vist til de avtaler som er inngått med de øvrige sjømannsorganisasjoner. Arbeidsgiverforeningen vil ikke kunne gå med på å sette en spesiell mannskapskategori i en gunstig særstilling i forhold til de øvrige mannskaper ombord.

Foreningen har fremholdt at man ikke kan beregne en del av overtidbetalingen etter andre regler enn de som ellers ligger til grunn for avtalen mellom partene. Det er ikke grunnlag for å beregne en del av overtidbetalingen etter regler som gjelder i andre overenskomster.

I indeksforhandlingene mellom hovedorganisasjonene ble ikke særskilt nevnt hvilken virkning indekstillegget skulle få for overtidbetalingen. De tillegg som er gitt på overtidbetalingen for arbeiderne i land følger av bestemmelsene i gjeldende tariffavtaler. Foreningen mener derfor at det må være riktig at de regler som ligger til grunn for overtidssatsene i overenskomstene mellom denne saks parter også må bli avgjørende for den virkning indekstillegget skal få for overtidbetalingen her.

Under prosedyren berørte partene spørsmålet om hvorvidt Rikslønnsnemnda har mandat til å fastsette indekstillegg for tiden for 15. mars 1965 og til å fremskyte ikrafttredelsen av de lønns-tillegg som ifølge tariffavtalene skulle gjelde fra 1. april 1965. Det har imidlertid ikke vært nødvendig for lønnsnemnda å vurdere dette spørsmål, idet NAF/RAF gjennom sin påstand har gitt sin tilslutning til at begge tillegg gis med virkning fra og med 22. februar 1965.

Lønnsnemnda skal bemerke :

Et flertall, Kai Knudsen, Reidar Danielsen, Ole Myrvoll og Trygve Kleppe, med tilslutning av Thorleif Andresen og Helge Öi finner at det tillegg som skal gis på timesatsene for overtid, må gjennomføres på samme måte for styrmenn som for medlemmene av de andre organisasjoner som har overenskomster for

innenriksfarten. De har truffet avtaler med rederne om hvordan indeksreguleringen skal gjennomføres, og i praksis vil det bety liten forskjell i penger om man legger til grunn de overtidssatser som Styrmandsforeningen krever eller de satser som er avtalt mellom NAF/RAF og de 4 andre organisasjoner.

Flertallet har lagt vesentlig vekt på at lønns- og arbeidsvilkårene for de forskjellige kategorier av offiserer og mannskap står i et bestemt innbyrdes forhold og tildels er lik for alle. Ved tariffrevisjonene i 1964 ble det foretatt hyreregulering etter de samme retningslinjer til alle uten hensyn til hvilken organisasjon de tilhørte. Betalingen for overtidarbeide ble noe forbedret som følge av den forhøyelse av overtidsprosenten for de 2 første timer som ble gjennomført ved tariffrevisjonen for de fleste arbeidstagere i land. I innenriksfarten ble det gjennomført ved at samtlige timesatser for overtid ble utregnet på det grunnlag at de skulle være 1/170 av hyresatsene, med avrundning til nærmeste 5-öre. De gjaldt både for overtidsbetaling fra 1.mai 1964 og forhøyelsen fra 1. april 1965 da det innebygde hyretillegg skulle tre ikraft etter overenskomsten. Når det skal gis lønnstillegg i tariffperioden som følge av indeksreguleringsbestemmelsen, ville det oppstå skjevheter og virke urimelig hvis forhøyelsen skulle gjennomføres på ulik måte for de forskjellige kategorier ombord.

Fra Styrmandsforeningens side er det vesentlig lagt vekt på den prinsipielle side ved gjennomføring av indeksreguleringen for sjöfolkene. Flertallet viser i denne forbindelse til at den generelle avtale mellom LO og NAF fra februar i år, fastsetter den forhøyelse som skal gis på lønnsatsene hvis det ikke oppnås enighet om noe annet ved forbundsvisse forhandlinger. Overtidsgodtgjørelsen er ikke nevnt i avtalen, men i de aller fleste arbeidsforhold reguleres den automatisk av tariffavtalens bestemmelse om overtidsbetaling som et prosenttillegg til timesatsene. I innenriksfarten er det en annen lønnsordning, og timesatsene for overtid er satt til et bestemt belöp.

Når hyresatsene forhøyes, må det foretas en omregning av overtidssatsene. Den naturlige og rimelige måten å gjøre det på i tariffperioden, må være å bygge på tariffavtalens eget system for beregning av overtidssatser, slik avtalen mellom NAF/RAF og de andre sjömannsorganisasjoner har gjort. Denne fremgangsmåten er etter flertallets mening i fullt samsvar med avtalen mellom LO og NAF om indeksregulering av lønningene m.v.

Den ordning som er truffet i hvalfangsten, antar flertallet henger sammen med særlige forhold innen dette overenskomstforhold.

Etterbetaling av de tillegg som er fastsatt for hyrenes vedkommende gjelder alle som har vært i rederiets tjeneste etter 21. februar 1965. Av rent praktiske hensyn er arbeidsgiveren fritatt for å foreta omberegning og etterbetaling av mindre, variable tillegg til personale som er sluttet når kjennelsen avses.

Nemndas medlem Tennfjord er uenig i flertallets avgjørelse angående tillegget på overtidsbetalingen, og han stemmer for Styrmandsforeningens påstand. Når det generelle indeksoppgjør for arbeidstakere iland er lagt til grunn for kjennelsen, er det etter hans mening i høy grad urettferdig at styrmennene skal avspises med bare 25 og 50 öre i indekstillegg på overtidssatsene for henholdsvis hverdags- og helgedagsovertid, mens indekstillegget på overtidssatsene for folk iland utgjorde 35, 39 og 52 öre pr. time. Han kan ikke se annet enn at flertallets standpunkt er en diskriminering av arbeidstakere til sjös i forhold til arbeidstakere på land.

S L U T N I N G:

Tariffavtalene for styrmenn i innenriks fart, skipsførere i lokalfart og skipsførere i oljefart endres som følger:

A. Styrmenn i innenriks fart:

- I. Hyretillegg som ifølge tariffavtalen av 22. juni 1964 skulle gjennomføres fra 1. april 1965, gis i stedet med virkning fra og med 22. februar 1965 og endres samtidig slik:

Hyretillegg på kr.	34.00	heves til kr.	75.00
" " "	24.00	" " "	65.00
" " "	15.00	" " "	56.00

- II. Satsene for overtidsgodtgjørelse endres med virkning fra og med 22. februar 1965 slik:

Santlige timesatser for overtid på hverdager fastsettes til 1/170 av de nye hyresatser, dog ikke lavere enn de stipulerte satser pr. 1. april 1965 + 25 öre. Satsene avrundes til nærmeste 5-öre.

Helligdagssatsene fastsettes til det dobbelte av hverdagsatsene.

- III. Satsene for kostgodtgjørelse endres med virkning fra og med 22. februar 1965 slik:

Satsen kr.	260.00	heves til kr.	275.00
" " "	8.30	" " "	8.80

- IV. For styrmenn på hydrofoilbåter skal hyresatsene (inklusive overtidbetaling) med virkning fra og med 22. februar 1965 være:

PT 20:	kr.	1419.00	pr.	md.
" 50:	"	1448.00	"	"

og deres ekstragodtgjørelse for arbeide på bevegelige helligdager beregnes med kr. 7.10 pr. time.

B. Skipsførere i lokalfart:

I. Med virkning fra og med 22. februar 1965 gjelder følgende hyresatser for førere som ikke omfattes av arbeidstidsloven:

Kl. 1 a	kr. 1552.00	pr. mnd.
" 1 b	" 1627.00	" "
" 2	" 1709.00	" "
" 3	" 1781.00	" "
" 4	" 1870.00	" "
" 5	" 1979.00	" "
" 6	" 2095.00	" "

og følgende hyre- og overtidssatser for førere som omfattes av arbeidstidsloven:

Hyre	kr. 1278.00	pr. mnd.
Overtid hverdager	" 7.55	" time.
" helligdager	" 15.10	" "

II. Satsene for kostgodtgjørelse endres med virkning fra og med 22. februar 1965 slik:

Satsen	kr. 260.00	heves til	kr. 275.00
" "	285.00	" "	300.00
" "	8.30	" "	8.80
" "	8.80	" "	9.30

III. Satsen for arbeide på bevegelige helligdager heves med virkning fra 22. februar 1965.

fra kr. 6.60 til kr. 7.10 pr. time.

IV. For førere på hydrofoilbåter skal hyresatsene (inklusive overtidbetaling) med virkning fra og med 22. februar 1965 være

PT 20	kr. 1868.00	pr. mnd.
PT 50	" 1918.00	" "

C. Skipsførere i oljefart.

I. Med virkning fra og med 22. februar 1965 gjelder følgende hyresatser for førere som ikke omfattes av arbeidstidsloven:

Kl. 1 a	kr. 1627.00	pr. mnd.
" 1 b	" 1709.00	" "
" 2	" 1781.00	" "
" 3	" 1870.00	" "
" 4	" 1946.00	" "
" 5	" 2063.00	" "

og følgende hyre- og overtidssatser for førere som omfattes av arbeidstidsloven:

Hyre		kr. 1340.00	pr. mnd.
Overtid hverdager	"	7.90	" time
" helligdager	"	15.80	" "

Satsene for oljefartstillegg heves til kr. 280.00 pr. mnd.

- II. Satsene for kostgodtgjørelse endres som for førere i lokalfart.

- III. Satsen for arbeid på bevegelige helligdager endres som for førere i lokalfart.

D. Samtlige tariffavtaler.

- I. I varighetsparagrafene utgår 2. avsnitt.

- II. Det indekstall som ifølge gjeldende tariffavtalers indeksbestemmelser, avsnitt B, gir Norsk Styrmandsforening rett til å kreve opptatt nye forhandlinger om indeksregulering av lønningene (den nye "røde strek") er: 127,6.

Følgende særavtaler endres etter samme retningslinjer som ovenfor angitt:

Særavtaler for:

- 1) skipsførere hos Chr. Bjelland & Co. A/S,
- 2) skipsførere hos Bukser- og Bjergningsselskapet A/S,
- 3) skipsførere hos S/L Fiskernes Agnforsyning,
- 4) styrmenn i kysthvalfangsten.

Ved etterbetaling av de forhøyede hyresatser regnes tiden 22. - 28. februar 1965 til 1/4 måned.

De forhøyede satser for overtid- og kostgodtgjørelse gjøres gjeldende fra og med uken 21. - 27. februar 1965

for skipsførere og styrmenn som ved denne kjennelses
avsigelse fortsatt er i rederiets tjeneste. For skips-
førere og styrmenn som er fratrudd rederiets tjeneste
for denne dato, foretas ikke omberegning og etterbeta-
ling av tillegg etter denne kjennelse på overtids- og
kostgodtgjørelsene.

Kai Knudsen
(sign.)

Reidar Danielsen
(sign.)

Ole Myrvoll
(sign.)

Trygve Kleppe
(sign.)

Ole Tennfjord
(sign.)

Thorleif Andresen
(sign.)

Helge Øi (sign.)